

MAGYAR NYELV

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

FELELŐS SZERKESZTŐ

JUHÁSZ DEZSŐ

A 111. KÖTET MUTATÓJA

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG, BUDAPEST

2015

TARTALOM

ACZÉL PETRA: Retorika és kommunikációkutatás. A régi tudomány új nézőpontjai	311
ADAMIK TAMÁS: A klasszikus retorika időszerűsége	272
BALÁZS GÉZA: Interretorika, e-retorika 328.	
– Mesebeli lény neve vagy német jövevényszó? <i>Rostáloszlop</i>	456
BALÁZSI JÓZSEF ATTILA: Kóser vagy tréffi? Jiddis szócikkek az Etimológiai Szótárban	117,
250, 374, 496	
BENCZE LÓRÁNT: Ratio – oratio	335
BENE ANNAMÁRIA írja	126
BÜKY LÁSZLÓ: „Tenger felhő csillag szántás”. – A tekhné egy Weöres Sándor-versben 68.	
– Büky László írja 126.	
– Petinét 219.	
– Kaputziner Fa piklivel.....	221
CSEPREGI MÁRTA: Egy új magyar–orosz kontrasztív nyelvtan. (A. П. Гуськова, Сопоставительная грамматика венгерского и русского языков).....	101
DANCI ANNAMÁRIA: A nyelvjárási ismeretterjesztés útjain	360
DOMONKOSI ÁGNES: Szikszainé Nagy Irma 70 éves	109
DÖMÖTÖR ADRIENNE: A <i>mondván</i> és az <i>ügymond</i> diskurzusjelölő elemek keletkezése idéző szerkezetekből	21
FARKAS TAMÁS: A magyar családnevek változástipológiájáról	395
FODOR KATALIN: Guttman Miklós 70 éves	114
N. FODOR JÁNOS: Fodor Katalin 70 éves	370
FORGÁCS TAMÁS: É. Kiss Katalin szerk., Magyar generatív történeti mondattan 350.	
– Még egyszer a <i>dz</i> fonémastátuszáról	421
GUGÁN KATALIN: Hol volt? Hol nem volt? A tagmondattörölő grammatikalizációs folyamatokról a <i>lévén</i> és a <i>lehet</i> grammatikalizációja kapcsán	38
HORVÁTH LÁSZLÓ: Nem a magyar <i>bánt</i> került az ólengyelbe? 346.	
– A két <i>seb</i> ügyében	458
A. JÁSZÓ ANNA: Retorikai kutatások Magyarországon 257.	
– Jókai és a zárójelek	449
JUHÁSZ DEZSŐ: A Magyar Nyelvtudományi Társaság 110. közgyűlése.....	104
KÁROLY KRISZTINA: A retorikastruktúra-elmélet a kontrasztív retorikai vizsgálatokban és a fordításkutatásban	290
KEMÉNY GÁBOR: Újabb törekvések a nyelvi kép fajtáinak csoportosítására	409
KICSI SÁNDOR ANDRÁS: Fillmore-nekrológ	89
KISS JENŐ: A kilencvenéves Szathmári István köszöntése a Magyar Nyelvtudományi Társaságban 244.	
– A magyar dialektológiáról tudományszociológiai megközelítésben 385.	
– Emlékezés a 80 évvel ezelőtt elhunyt Gombocz Zoltánra	465
KOMLÓSI LÁSZLÓ IMRE: Kugler Nóra – Laczkó Krisztina – Tátrai Szilárd szerk., A megismerés és az értelmezés konstrukciói. Tanulmányok Tolcsvai Nagy Gábor tiszteletére	239
KÓSA CSILLA ERIKA: Szabó Tamás Péter, „Kirakunk táblákat, hogy csúnyán beszélni tilos”. A javítás mint gyakorlat és mint téma diákok és tanáraik metanyelvében	366
Krepsz Valéria: A kérés beszédaktusa középmagyar kori főnemesek és közrendűek levelezésében	162
MÁLNÁSI FERENC: Demény Piroska, A szecesszió fő stílusis sajátosságai Bánffy Miklós írásművészetében	488

MOHAY ZSUZSANNA: A nehezteléstől a sértésig. A rosszsallás pragmatikája középmagyar kori magánlevelekben	174
CS. NAGY LAJOS: Hangtani és alaktani vizsgálatok Medvesalja magyar nyelvjárási atlasza alapján	80, 224
M. NAGY ILONA – BODA ISTVÁN KÁROLY: A Margit-legenda digitális konkordancia-szótára, háttere és perspektívái	338
NEMESI ATTILA LÁSZLÓ: Vele, nélküle vagy ellene? A kortárs pragmatika és a klasszikus retorika viszonyáról a nyelvhasználat leírásában.....	300
NÉMETH LUCA ANNA: A nyelvi udvariasság kérdése a Magyar Nyelvőr dualizmus korabeli évfolyamaiban.....	189
PÁTROVICS PÉTER: Nyelvi időkép és idő-attitűdök. Nyelvi-kulturális megközelítés	433
PÉNTEK JÁNOS: Nyelvünk táji változatosságának dicsérete	75
PÉTER LÁSZLÓ írja	254
PÉTERI ATTILA: A <i>valószínűleg</i> mondathatározó szemantikája és szintaxisa kontrasztív kitekintéssel	9, 204
PETKYÓ MÁRTON: A boszorkányperek periratai mint közösség- és identitásképző diskurzusok	147
POSGAY ILDIKÓ: Csikány Andrea két könyve a palóc nyelvjárásokról	99
RAÁTZ JUDIT: Retorika és az üzleti kommunikáció.....	319
V. RAISZ RÓZSA: Szathmári István, A Magyar Nyelvtudományi Társaság története (1904–2005)	235
SÁROSI ZSÓFIA: Pragmatika, szociopragmatika, udvariasságkutatás a magyar nyelvtörténetben	129
SINKOVICS BALÁZS: International Conference on Language Variation in Europe 8.	491
SIPTÁR PÉTER: A fonológiatörténet egy elfeledett epizódja	1
SZABÓ JÓZSEF: Guttman Miklós, Nárái nyelvi múltjából	95
SZATHMÁRI ISTVÁN: Bárdosi Vilmos, Szólások, közmondások eredete. Frazeológiai etimológiai szótár.....	474
SZENTGYÖRGYI RUDOLF: Zelliger Erzsébet 70 éves 248. – Sliz Mariann két könyvéről	478
TÓTH PÉTER: Lizanec Péter – Horváth Katalin, A kárpátaljai magyar nyelvjárások szótára 1–2.	92
TREMEL FLÓRIÁN: A régi-új retorika és a törvényszéki szónoklás	278
VARGA MÓNKA: A határozói igenév és az igei állítmány viszonyáról boszorkányperekben 54. – Forgács Tamás – Németh Miklós – Sinkovics Balázs szerk., A nyelvtörténeti kutatások újabb eredményei VII.	482
C. VLADÁR ZSUZSA: Zsilinszky Éva 70 éves.....	494
ZELLIGER ERZSÉBET: Bokor József 70 éves	112
Élő nyelv	75, 224
Kisebb közlemények	68, 338, 449
Különfélék	491
Levélszekrény	126, 254
Nyelvtörténeti adatok	117, 250, 374, 496
Szemle	92, 235, 350, 474
Szó- és szólásmagyarázatok	219, 346, 456
Társasági ügyek	104, 244, 370, 494
Tudománytörténet	89, 465

SZÓ- ÉS TÁRGYMUTATÓ

- ábrázolás és levezetés a SPE-ben
(The round pattern of English) 1–2
affrikáták 421–432
anafora tanúvallomások szövegeiben 62
Anjou-kori személynévtár 479–482
Arisztotelész retorikája 259–264, 272, 284
- Bánffy Miklós írói nyelve 488–490
bánt etimológiai összekapcsolása
az ólengyel *bantować* igével 346–350
Bárdosi Vilmos, Szólások, közmondások
eredete. Frazeológiai etimológiai
szótár 474–478
beszéd mint etika 335–337
Bokor József 112–114
boszorkányperek anyagának nyelvi
vizsgálata 54–67, 147–161
boszorkányperek iratainak
diskurzuselemzése 147–161
boszorkányperek iratainak kognitív
pragmatikai elemzése 147–161
- Cicero retorikai tevékenysége 273–274,
278–288
Cornificius retorikája 272–273
családnevek 395–408
Csikány Andrea könyvei a palóc
nyelvjárásokról 99–101
- Demény Piroska, A szecesszió fő stiláris
sajátosságai Bánffy Miklós
írásművészetében 488–490
Démosztthenész szónoklatai 279–282
diákok és tanáraik metanyelve 366–370
dialektológia 385–394
diskurzuselemzés 366–370
dz fonémastátusza 421–432
- egyeses és függő idézetek boszorkányperek
vallomásaiban 58–63
élő tájnyelvek 75–88, 92–95, 99–101,
224–234, 362–366
e-retorika 329–334
esetgrammatika 89–92
- Fillmore, Charles J. 89–92
Fodor Katalin 370–374
fonológiailmélet 1–7
fordításkutatás 295–299
Forgács Tamás – Németh Miklós – Sinkovics
Balázs szerk., A nyelvtörténeti
kutatások újabb eredményei VII.
482–488
frazémák 435–379, 474–478
frazeológia 474–478
frazeológiai etimológiai szótár 474–478
- generatív fonológia 3–7
generatív történeti mondattani kutatások
350–360
Gombocz Zoltán 465–473
Gombocz Zoltán és a Magyar
Nyelvtudományi Társaság 465, 469,
471
Gombocz Zoltán és az Eötvös Collegium
465, 468, 470–472
Guszkova, A. P. kontrasztív nyelvtana
101–103
Guttmann Mikós 114–116
Guttmann Miklós, Nárai nyelvi múltjából
95–98
- hangtani és alaktani vizsgálatok a
medvesalji nyelvjárásban 80–88
határozói igenévi állítmány
boszorkányperek iratanyagában
54–67
háromelemű nevek a magyarban 254–255
hasonlat 409–418
haver 117, 500–501
hirig 118–119, 500–501
hogy kötőszó grammatikalizációs folyamata
38–53
Hosszúhetény nyelve 365–366
- idő nyelvi képe 433–448
idővel kapcsolatos frazémák 435–439
idővel kapcsolatos nyelvi képek 435–438
igazságügyi retorika 278–289

- Intrenational Conference on Language Variation in Europe 8. 491–493
interretorika 328–334
- jampec 120–121, 500–501
jatt 122, 500–501
jiddis 123–125, 500–501
jiddis szócikkek az Etimológiai Szótárban 117–125, 250–254, 374–382, 500–501
Jókai zárójelhasználata 449–456
- kapuciner (színnév) 221–223
kárpátaljai magyar nyelvjárások 92–95
kérés beszédaktusának elemzése történeti levelezésekben 162–173
kettős idéző kifejezések 22–37
É. Kiss Katain generatív mondattani tanulmányai 352–354
klasszikus retorika 272–289, 321–327
klezmer 250–252, 500–501
kóceráj 252–253, 500–501
kontrasztív retorika 295–299
kortárs pragmatika és a klasszikus retorika 300–310
kóser 253–254, 500–501
- lehet* mondathatározói használata 38–53
lehet utáni *hogy* elmaradása 38–53
lévén *hogy* 38–53
lévén kötőszói használata 38–53
Lizanec Péter – Horváth Katalin,
A kárpátaljai magyar nyelvjárások szótára 1–2. 92–95
- magyar családnevek 395–408
magyar családnevek változástipológiája 395–408
magyar családnévtörténet 395–408
magyar dialektológia 385–394
magyar dialektológia intézményes oktatása 386–394
magyar dialektológia tudományszociológiai feladatai 385–394
magyar generatív történeti mondattan 350–360
magyar kognitív-funkcionális nyelv kutatás 240–244
- Magyar Nyelvtudományi Társaság közgyűlése 104–109
magyar–orosz kontrasztív nyelvtan 101–103
magyar retorikai kutatások az ezredforduló után 265–271
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar a Vajdaságban 126
macesz 374–375, 500–501
Margit-legenda digitális konkordancia-szótára 338–346
mázli 375–377, 500–501
Medvesalja magyar nyelvjárási atlasza 80–88
A megismerés és az értelmezés konstrukciói. Tanulmányok Tolcsvai Nagy Gábor tiszteletére 239–244
megszólítások középmagyar kori levelekben 169–173
melő 377–379, 500–501
metafora 409–418
metanyelv 366–370
metonímia 409–418
modális mondathatározók 9–20, 204–218
mondatszematika 90–92
mondattani szinonímia boszorkányperek szövegeinek nyelvi szerkesztésében 58–65
mondván diskurzusjelölő idéző szerkezetekben 21–37
mondván és *úgymond* diskurzusjelölő 21–37
mondván és *úgymond* idézetjelölő szerepe 21–37
mondván kapcsolóelem pozícióban 31–37
- neheztelés, feddés, sértés beszédaktusai középmagyar kori levelekben 174–188
nyelvi idő-attitűdök okai 439–448
nyelvi ismeretterjesztés 360–366
nyelvi kép 409–420
nyelvi kép fajtáinak csoportosítása 409–420
nyelvi mozgás 75–79
nyelvi udvariasság kérdése a Magyar Nyelvőrben a dualizmus korában 189–203

- nyelvi változatosság 491–493
 nyelvjárások 75–88, 92–95, 99–101, 224–234, 360–366
 nyelvtörténet 350–360, 482–488
 nyelvünk táji változatossága 75–79
 nyolcfázisú tárgyalási modell az üzleti kommunikációban 319–327
- ólengyel *bantować* származtatása 346–350
- pajesz 378–379, 500–501
 palóc nyelvjárások 83–88, 99–101, 224–234
 petinét (textilanyag név) 219–221
 pikli 222–223
- Quintilianus szónoklattana 275, 278–279, 281, 285, 306
- retorika 257–337
 retorika a 20. században 257–271, 311–318
 retorika az üzleti kommunikációban 319–327
 retorika és kommunikációkutatás 311–318
 retorikastruktúra-elmélet 290–299
 rostáloszlop 456–458
- sakter 379–380, 500–501
 samesz 380, 500–501
 seb¹, seb² 458–464
 Slíz Mariann két könyve (Személynévadás az Anjou-korban. – Anjou-kori személynévtár) 478–482
 smonca 380–381, 500–501
 sóher 381–382, 500–501
 sólet 496–497, 500–501
 srác 497, 500–501
 stikában 498, 500–501
 Szabó Tamás Péter, „Kirakunk táblákat, hogy csúnyán beszélni tilos” 366–370
 Szathmári István, A Magyar Nyelvtudományi Társaság története (1904–2005) 235–239
 Szathmári István köszöntése a Magyar Nyelvtudományi Társaságban 244–247
 szajré 498–501
 szecessziós stílus 488–490
 szecesszió stílus sajátosságai Bánffy Miklós írói nyelvében 488–490
 személynevek kutatása 478–482
 Szikszainé Nagy Irma 109–112
 szövegen belüli kapcsolódások 290–294
- tagmondattörölő grammatikalizáció 38–53
 Tájszavak – gyűjtemény A magyar nyelvjárások atlasza alapján 361–362
 történeti pragmatika 132–134
 történeti pragmatika a magyar nyelvtörténetben 129–132
 történeti személynévkutatás 478–482
 történeti szociopragmatika 134–135, 147–189
 történeti udvariasságkutatás 135–146, 190–203
- udvariasságfogalom 190–203
 udvariasságkutatás 129–201
úgymond diskurzusjelölő idéző szerkezetekben 21–37
- valószínűleg* szemantikája és szintaxiasa 9–20, 204–218
 -*ván/-vén* képzős határozói igenév mint álitmány 54–67
 Weöres Sándor-vers elemzése 68–74
- zárójelek 449–456
 Zelliger Erzsébet 248–249
 Zsilinszky Éva 494–495

KISS GABRIELLA

